

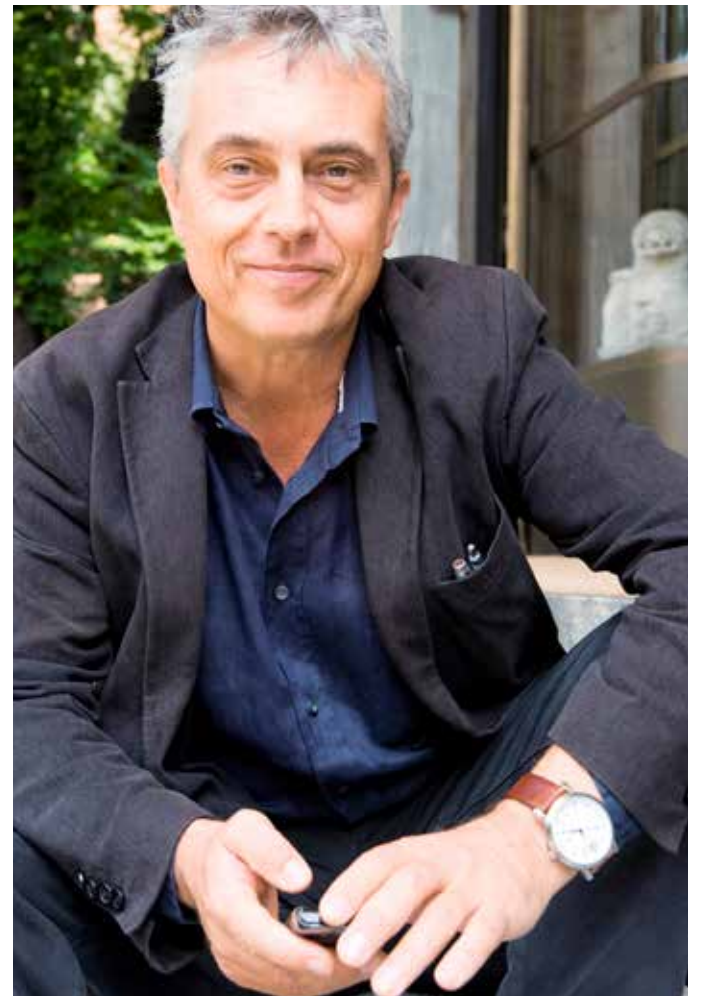

BOUWEN *met* BOMEN

In 2014 verrees in Milaan de eerste *bosco verticale*, een revolutionaire woontoren bekleed met 20.000 vierkante meter bos, ontworpen door de Italiaanse architect Stefano Boeri. Inmiddels gaat zijn concept de hele wereld over. Binnenkort kunnen we ook een verticaal bos bewonen in Utrecht en Eindhoven.

Tekst Inger van der Ree

Fotografie Giovanni Nardi, Davide Piras, Gianpaolo Finizio en Gianluca di Loia

‘Ik ben blij dat andere architecten mij kopiëren’

‘Bomen zijn de meest onderschatte inwoners van een stad. Mijn hele leven heb ik er al een obsessie voor,’ vertelt de Milanese architect Stefano Boeri (61). Als kind is hij verzot op het boek *Il barone rampante*, over een man die in een boom klimt en weigert eruit te komen. Ook zijn moeder, die als architect een huis zó ontwerpt dat de wortels van omringende bomen intact kunnen blijven, voedt de fascinatie van de kleine Boeri.

20.000 vierkante meter bos

Naarmate hij ouder wordt, groeit de obsessie. ‘Het kunstproject 7000 Eichen, waarvoor kunstenaar Joseph Beuys 7000 eiken midden in Hasselt plantte, vond ik geweldig. Bomen zijn goed voor de biodiversiteit, houden fijnstof tegen en verkoelen een stad. Daarbij: steden stoten zeventig procent van alle CO₂ uit, bomen kunnen daarvan zo’n veertig procent absorberen. Ik zocht daarom manieren om ze te integreren in gebouwen.’ In 2006 pitcht hij zijn *bosco verticale* – een woontoren met daarin 20.000 vierkante meter bos verwerkt – aan vastgoedontwikkelaars Malfredi Caltella en Hines wanneer ze hem vragen een gebouw te ontwerpen voor de wijk Porta Nuova in Milaan. ‘Ze zagen mijn idee niet meteen zitten, wezen op problemen: hoe zou ik omgaan met windstoten, onderhoud, irrigatie?’ Boeri stelt een expertteam samen en vindt voor elk probleem een oplossing. Caltella en Hines gaan akkoord.

In 2014 wordt het eerste verticale bos bewoond, datzelfde jaar wint het de International Highrise Award. Inmiddels zijn er vijftien verticale bossen, van Albanië tot China. ‘Voor ieder klimaat gebruiken we andere bomen en planten, die hiervoor geschikt zijn. De groei is controleerbaar: na ongeveer twee jaar bereiken ze hun maximale grootte. We verankeren ze in speciale bakken, zodat ze niet omwaaien. De ruimte tussen de balkons is gebaseerd op de grootte van de boom.’ Het onderhoud wordt gedaan door botanisten die als abseilers langs de gevels roetsjen. ‘De bewoners kunnen wel een takje bijknippen, maar het groen is van iedereen en verdient respect.’ Het is dus niet de bedoeling dat een bewoner vanaf het balkon met de elektrische heggenschaar aan de gang gaat.

Complete forest cities

In Milaan is hij overigens nog lang niet klaar. ‘Ik onderzoek nu hoe ik twee miljoen bomen aan de stad kan toevoegen, zowel op gebouwen als op de grond.’ Ook in Eindhoven en Utrecht worden de komende jaren verticale bossen uit de grond gestampt, in Eindhoven verrijst eind 2018 de eerste voor de sociale huursector. In China en Noord-Afrika is Boeri zelfs bezig met *forest cities*: complete steden die op zijn inmiddels kenmerkende manier worden ontworpen.

Wereldwijd verschijnen er ook allerlei copy cats van de *bosco verticale*. Erg vindt Boeri dat niet. ‘Natuurlijk willen wij leidend blijven, maar ik heb dit idee bewust niet gepatenteerd. Ik ben blij dat andere architecten mij kopiëren. Hoe meer bomen we de stad inhalen, hoe beter.’

Stefano Boeri was tussen 2011 en 2013 behalve architect ook wethouder cultuur, design en mode in Milaan. Hij studeerde aan de Politecnico di Milano en promoveerde op architectuur aan de Università Iuav di Venezia.

